

ชื่อเรื่อง **แนวทางการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียน
โรงเรียนบ้านห้วยละเห้ยาโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**

ผู้วิจัย รุ่งเรือง ปันนิตามัย

ปีที่ทำวิจัย 2551

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลให้ทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยละเห้ยาอยู่ในระดับต่ำ 2) เพื่อสำรวจความรู้ ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการนำกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ในการแก้ไขปัญหา และ 3) เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยละเห้ยาให้สูงขึ้นโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ต่ำกว่าระดับคุณภาพ 2 จำนวน 71 คน ผู้บริหารโรงเรียนบ้านห้วยละเห้ยา จำนวน 1 คน คณะครูโรงเรียนบ้านห้วยละเห้ยา จำนวน 17 คน และกรรมการชุมชนบ้านห้วยละเห้ยา จำนวน 7 คน ดำเนินการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปี พ.ศ. 2551

ขั้นตอนการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) กระบวนการวิเคราะห์ปัญหา/ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีทักษะด้านการอ่าน-เขียนภาษาไทยในระดับที่ต่ำ 2) การสำรวจความคิดเห็นของคณะครูที่มีต่อการประยุกต์ใช้แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อการพัฒนาทักษะการอ่าน-เขียนของนักเรียน และ 3) การวางแผนทางการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยละเห้ยา โดยการบูรณาการความร่วมมือของทุกฝ่าย

การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนั้น ข้อมูลเชิงคุณภาพศึกษาจากเครื่องมืออันประกอบด้วย แบบบันทึกการประชุม แบบบันทึกการระดมสมอง และผังกราฟฟิกแบบก้างปลา (Fishbone map) ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับความรู้ความเข้าใจของครู ตลอดจนทัศนคติที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการสำรวจความรู้

ความเข้าใจของผู้ปกครอง กรรมการชุมชนที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการในการวางแผนงานในการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนโดยใช้แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการสำรวจระดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง และกรรมการชุมชนต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว ก่อนออกแบบสอบถามจริง 2 เดือน ผู้วิจัยได้ทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามด้วยการทดสอบความสอดคล้องภายในของข้อความจากตัวแทนประชากรจริง พบว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือ โดยมีค่า Cronbach' alpha coefficient อยู่ระหว่าง .74 - .96

ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้นักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยละเป้าามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระภาษาไทยต่ำ ได้แก่ 1) สภาพตัวผู้เรียน 2) สภาพครอบครัว 3) การเรียนการสอนครู 4) ผู้บริหารโรงเรียน และ 5) ความร่วมมือของชุมชน

2. ในภาพรวม คณะครูมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในระดับปานกลางถึงมาก ($M = 3.82, SD = .80$)

3. ในภาพรวม คณะครูมีความรู้ความเข้าใจในความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านการวางแผนการสอนในระดับมากที่สุด ($M = 4.50, SD = .54$) การนำเข้าสู่บทเรียนในระดับมาก ($M = 4.43, SD = .68$) การจัดให้มีนวัตกรรมการเรียนการสอนในระดับมาก ($M = 4.48, SD = .53$) กับการนำสื่อการสอนมาใช้ในระดับมาก ($M = 4.39, SD = .51$) การประเมินผลการเรียนรู้ในระดับมาก ($M = 4.38, S = .64$) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมากที่สุด ($M = 4.63, SD = .50$) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมากที่สุด ($M = 4.54, SD = .61$) บทบาทของผู้ปกครองในระดับมาก ($M = 4.06, SD = .73$) และบทบาทของชุมชนในระดับมาก ($M = 4.44, SD = .64$)

4. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการมุ่งเน้นกระบวนการนำเข้าสู่บทเรียน ($\beta = .69, p < .01$) การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\beta = .61, p < .05$) บทบาทของครูในการส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\beta = .64, p < .01$) และบทบาทของชุมชนในการสนับสนุนกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนบ้านห้วยละเป้า ($\beta = .65, p < .01$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. แนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยละเห้ยา ครอบคลุมถึงประเด็น 5.1) การวางแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีส่วนร่วม 5.2) การนำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ 5.3) การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย มีการประยุกต์สื่อการสอนที่หลากหลาย มีการใช้สื่อประเภท CAI อินเทอร์เน็ตและสภาพแวดล้อมจริง และ 5.4) การประเมินผลการเรียนรู้ที่ลดความเครียดของเด็กมุ่งประเมินก่อน ระหว่างและหลังเรียน และมุ่งประเมินตามสภาพจริง

6. ผลการบูรณาการความร่วมมือของโรงเรียน คณะครู ผู้ปกครอง และชุมชน พบว่า ผู้ปกครอง และชุมชนได้แสดงความพร้อมในระดับมากที่จะสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยละเห้ยา รวมถึงยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียน ประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับ รวมถึงบทบาทหน้าที่ของคนที่ผลักดันให้แนวทางดังกล่าวประสบความสำเร็จมากขึ้น สุดท้าย ผู้ปกครองและกรรมการชุมชนยังมีความพึงพอใจในการจัดประชุมครั้งนี้ในระดับมาก